

476

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Clod Ljungberg, 80 år.

N. Rönne

476
Alof Sjüngberg Nona Rönn 80 år

40 40

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Alof Sjüngberg har frist
tjänat som kassör och nu på de sista
åren bott hemma i Nona Rönn och
arbetat med sin gamla Träskor. Han
har varit gift och har 3 barn men är
numera ensam. Som sagdman är
han mindre givande, berömt på att
han trivlar på att det gamla. Han
är trots sin ålder en som följer med
tiden på ett enastående sätt.

476
Uppr. efter Olof Sjöberg N. Rönne

Ar Albert Villman

41 41
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
1957

Register.

Ålånging, ålång

Bräckaåsten, bräcka

" "

Bäckemman, för inte tillåtes

Majstänges

Magi : för att få kungahälsor

" " " en kung i kung

Rida Stoppa

Sädd potatis, kare, kare

Slä katten en turman

Ta kare

Välvaljes

476
Uppr. efter Olof Gungberg U. Pörmann

Av Albert Nilsson

1927.

42 42
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gå attargång.

Attargång

Det var visst till
midsommarsafton. Man skulle gå
tågandes och komma tågandes och
gå hem sen och äta tre villar.
Den, som som sen drömde om
att han eller hon kom och gav
dem ratten, den skulle de få.
Men det var mer "grebbor", som
gjorde det.

476
Uppf. efter Olof Sjögberg M. Rönn 83 år 43 43

av Albert Nilsson

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
1927

Bäckhästen

Bäckhästen
hurs.

Det var en, som heter
Rolfred och som bodde uppe vid
Toftavärd. Han hade själs en vilt
häst och det hände så att det kom
en vilt främmad häst in i
hans "lycha" (avstängt litet iberlapp).
Å Rolfred var ute och jagade efter
den för att få den bänfrän. De var
som det var så farligt där ingen
här. Det var bara Bäckhästen.

476
Uppf. efter Olof Sjöring 11. Rönn, 83 år.

Av Albert Nilsson

44 44
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
1127

Bäckamannen

Bäckamannen
luras.

Det var Prig min mors
far, han var när i kriget i
Slesvig - Holstein. Å då hände
det sig att Prig kom ridandes
hem en dag i full uniform å dom
kom ju ut för att ta emot honom,
när dom såg honom komma.

Men inte var de han inte. Det
var bara bäckamannen, som
hade varit framme och lurat dom.

476
Uppst. efter Olof Sjöringberg N. Rönn 83 år 45 45

Av Albert Nilsson

1927 LUNDS UNIVERSITETETS
FOLKMINNESARKIV

Bäckamannen.

Bäckamannen
för intä tilltalas

Skogsaktian Sjölingbergs far,
som kallades nämndemannen, kom
en gång ridandes förbi bäcken
i N. Rönn på genrögen, som
gär förbi där. Å då höll Bäckamannen
på å "byda" opps i bäcken.
Å nämndemannen druck då opp
till honom: "Lycka te bra to
Bäckamann!" Men då så folk
att han fick se en smält så
han flög ut i bäcken.

476

Uppst. efter Olof Sjörberg H. Rörum

Av Albert Nilsson

1927.

46 46

LUNDS UNIVERSITET'S
FOLKMINNESARKIV

Majstänger

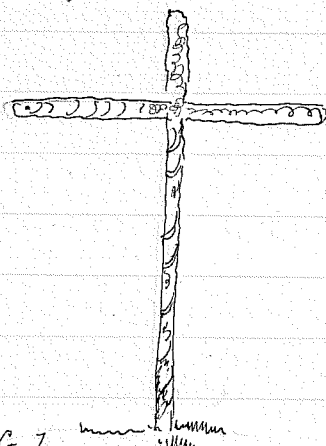


FIG. 1.

Majstäng

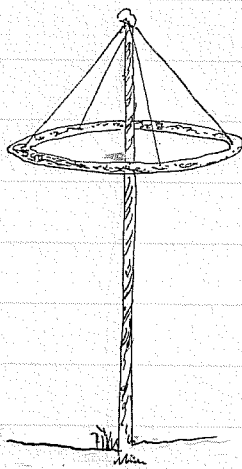


FIG. 2.

Enl. Sjörberg behandlas
i byggen för två slags majstänger
antingen en rak stång med en krans
i toppen (fig 1.) eller en med trärans
Båda klädda med blommor och grön.

476
Uppst. efter Olof Sjundberg H. Rönn

Ar Albert Rönn

1927.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

477

För att få krigshelga

Magi

För att få krigshelga

För att få krigshelga
skulle man vil beteckning
vandra krus hand av väster
och så skulle man då den en
Mag på boken.

476
Uppst. efter Olof Sjögberg N. Rönner

Ar. Albert Nilsson

1927.

48 48
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

För så få en kor "i kolo"

Magi
För så få en kor
"i kolo"

För så en kor skulle
bli "i kolo", skulle man, sedan
man varit iväg till tjäns vid
tröskelen in till ställen lägga
en häfte vid den ene sidan
och en häfte vid den andra. När
kom sedan hade gått in, så
skulle man knäppa ihop
dem, så skulle kom bli "i kolo".

476

Appi. efter Olof Sjögberg H. Rönne

49

49

Ar Albert Nilsson

1927.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVRida Steffan

Rida Steffan

Drängarna i byn brukade
alltid få låna hästar av bönderna
för att rida Steffan. Å på
vartenda ställe skulle de ha
mat och brännevin. Å så sjöng
de en visa, men jag minns
den inte.

476
Uppst. efter Prof Ljungberg N. Prium

50

50

Av Albert Nilsson

1927

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sädd

Sädd

Potatis sättes i tvillingarna
Tecken i 8:de uga. Potatis

Haren sättes i 10:de uga Haren

Korn sättes i 6:te uga. Korn.

476
Uppf. efter Olof Sjöberg. M. Rönn 83år.

51 1.
51

av Albert Nilsson

1827.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Slå hatten ut Turman

Slå hatten ut
Turman

Borta vid Wägen
Här innan vägen mot Gästerna
nr. 2 o. 3. (Se beskr. och plans. över
dessa gårdar i underhållsarkivet)
Stod för två vildiga char. Där
buckade ungdomen sandas och
roa sig med att slå hatten ut
Turman.

En turman bands upp
mellan chararna och man vid
sedan den ene efter den andre
i en stor cirkel för att varje
gång, då man passerade
Turman, ge den en sprall med

476

52

2.

52

en påk, som man hade i handen
 Men det fanns ingen levande katt
 i den. Den, som först slog
 vinden turman, blev höllens "kung"
 Han var den främste på platsen.
 Sen blev en slat, dog man väg
 till någon gård, där traktering
 bjöds. Skyldighet att bjuda
 gick från den ene gården till
 den andre, vars ungdom deltog
 i upptäget.

(Några detaljer minnes inte
 sagesmannen, när det gällde i
 hans allra tidiga barn dom.)

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Uppst. efter Olof Sjöring ⁴⁷⁶ M. Rönner

53 53

Ans Albert Nilsson 1927

Ta kansen.

Ta kansen

Det var när man la sig
den nite noken (känna) Men det var
barn till ordning, som de hade. De
brutade säga: "Nu ska vi ta kansen."
Så var det ett par timmar, som de skulle
ta den (brinda noken).

476
Uppf. efter Olof Sjöringh M. Rönne

54
54

Dr. Albert Nilsson

1927.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vättaljas

Vättaljas

Vättaljan syntes mest
inombes i fähus och dyg. platser.
De ha talat om att det en gång
var en fjärr, som såg och mjölkade,
och då kom där några sådana där
småfolk med balja och kylor och
ville tigga mjölke, ty de skulle
ha tillöpp. Och de lovade att
kom skulle få se stossen. Och som
kom där mycket riktigt en
hel stoss med småfolk, som ha
fick se.

476

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fredrika Hagström, 76 år,

Nora Rönn

476

Fredrika Nystöm. Nona Rönne, 76 å

56 56

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fredrika Nystöm är dotter
till en gammal hantverkare i N. Rönne.
Sin hela tid har hon vistats vid
Nona Rönnes socken. Innan Ågerups
fideikommissionss uppstod, bodde hon
och hennes äldre systor Sallara på
det gamla Ågerups i den gamla
barningslägen och hade uppehållet över
de saker som fanns där.

Sedermera har hon varit hemma
i Nona Rönnes by. Hon har i sin
ungdom lemnat sjunga gamla bra och
vackra flöjtelåtar i ungdomens
möten. Men de gamla folksliga traditionerna
har i många fall glömts bort. Både
som sångare i vissa bevarings- och
hölloppsseder.

476
Appt. efter Fredrika Mayström
N. Rönner

As Albert Nilsson

1927.

57 57
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sehar Gissning med nötkes

Sehar

Gissning med nötkes

Man sträcker fram handen med nötkes och
pågar med en rus.

1. Jag gick en gång på Nornes
Där höjde jag en blocken stän. —
Hur många slag drog han?°

Svar. 1. ex fyra el. dyg.

2. Nöt i hand — Fyll mig sänd
Vem ipän? — Bärst vän.
Vem är han? —

Svar: Udda l. maha.

3.

"Min so lön̄tes i chören." —

"Min lön̄tes ätte." —

"Vilken bög (bok) ligger han under?"

Svar: Man pekar på fingern. Nöten
skall ligga under en finger.

eller.

"Min so lön̄tes i chören." —

"Min lön̄tes ätte." —

"Hur många gissas han ha?" —

Svar: Med antalet nöten. Gissas
man rätt för man nötenna, gissas
man fel för man böla lika många
nöten, som man trog fel.

58

4.

58

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

476

Uppf. efter Fredrika Nyström H. Rönner

76 år

Ar. Albert Nilsson

1927

59

1.

59

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lehar. Karl kranas

Lehar

Karl kranas

När ungdomen samlades
på Söndagsbrällarna, brukade den
bl. a. roa sig med att kasta
kransar. Kransarna voro av
tunnband (rotting) med fjä-
fästade färgade lappar och band
helst röda eller rödbruktiga och
granna. Dessutom hade man
käppar att kasta kransarna med
s.k. kors. Man tog en kran
och kastade den i en bage i
luften med käppen och det
gillde då för någon av de andra
att fänga den på sin käpp.

476

60

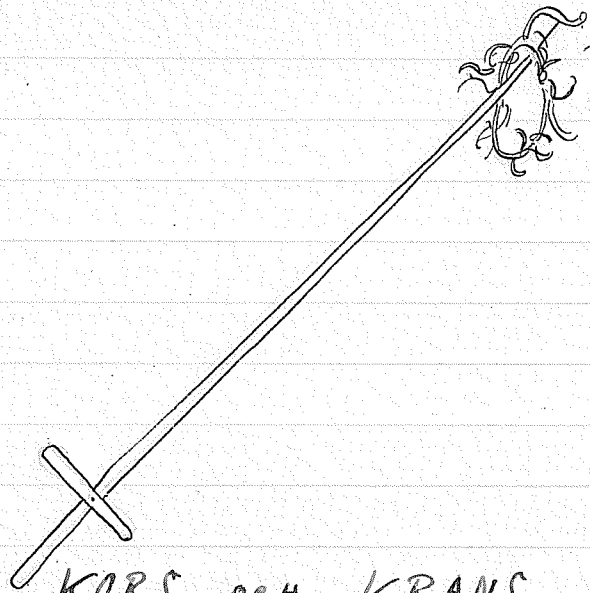
2.

60

Många kransar voro ofta i
luften på en gång och behn
kunde bli rörlig och lustig.

Naturägäris inlades en del skämt
med rojs och anspråkningar i
den och så.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV



KORS och KRANS

(ENL. BESKRIVNING)

476

Uppst. efter Fredrik Hagström
N. Rönner.

Ar. Albert Nilsson

1927.

61 61
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVJeha, Den kinesiske Døken

Jeha

Den kinesiske

Døken

En person lægger sig på
rygg på gulvet og hilser over
sig at ender benen synes. Si
till piges døken om allehanda
saker, og hun svarer ender gjennom
at niska eller sparka med benen.

.Bist det si i rasen hun opp til
alles forhjelst.

— Jelle.

476

Uppf. efter Fredrika Wagerlin
N. Rönner

Av Albert Nilsson

6262

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
1927.Läs, Lära värmeLäs

Lära värme

Ulla i ring, utom en, som
 går omkring med en kyp och
 säger: "Lär, lär värme!" —
 "Gå till min granne," svarar man
 Under tiden skall man byta pläts
 bak ryggen på den, som går, och det
 gäller då för denne att taga någon
 annans plats. Den som blir
 utan får sin gå.

Kuvadsakkeja en jullek

476

Uppgt. efter Fredrika Wagnström
M. Rönner

Ar. Albert Nilsson

1927.

63

63

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIVSehar. Se Napoleons grav.

Sehar

Se Napoleons grav

Man hade en kyrkka, en
fält eller några annat, som hänges
upp. Bakom kyrkan ligger
någon med en piscis och en
hål med vatten. En, som inte
känner till saken tillfrågas, om
han vill se Napoleons grav. Om
han då vill lyftes man på kyrkan
och han får titta in, på den andre gånast
passar på att stänkas vatten i
ansiktet på honom. — Ylleke.

476

Uppf. efter Fredrik Hagström

H. Romm

Av Albert Malmgren 1

1927.

64

L.

64

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVLehas, Valtina gård

Lehas

Valtina gård

Gärsans krumma raggande
med ungarna i en rad efter sig, mot
räven och mellan gången.

Valtina ramma gård

Räven är inte hemma.

Snö, snö är dökhet här,

då är räven ute.

Gärsans prägar: "Ä räven hemma?"

Fruen går igen vacker renhög
räven nej, för är lura gärsen och
göra den tugga.

Gärsans har skämtat med
hans räven. Sängen tas en
igen och snöens prägar gärsans

på nytt.

Plötsligt skades viren:
"Ja!" och rasar efter varandra
men kan fås inte ta någon
använda än den sist.

Den som sist blir tagen
får vara sin nästa gång.

65
65
LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

476
Uppri. efter Fredrika Nygström
N. Rönne 76 år
Ar. Albert Nilsson

66-1

61

1917.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

En visa om N. Rönnes by
(skrivet av Fredrika Nygström)

Visa om
N. Rönne

En till himmeln lyft:
rätten ligger en skogskladd is, som
på ena sidan den södra släpans källa
nedåt. Den heter Hörns kull och nedanför
kanten, där det finns en jämn och fin
gräspåse, brukade ungdomen på 40-50
år som sandas helgdagshöllarna och som
sig med dans, sång och alla slags lekar
och upptåg. Visan syftar dels på denna
metod och den kan tjäna som ett litet
prov på vårt folkets lyrik.

Rörarna, de lilla, de fageraste by
med dina naturstörta kinder,
där jagarna kvittera ut jara och fly
si glada i aftnens stunder.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

67

Angiven de är åter skogen och berg
rullar sig än rögt i må bända
Där häd har sig ihliit den grönare färg
en färg, som varit igen kan blända.

7 öfver där ligger ju Osingens hall
visavis mot sin gränne i väster
Jag menar den stora och stora Högskolan,
som betökes av jätlande gästas

Vad söndag där är en herlig musik
den ungehulle svänger sin tåima
Kring banan, där är en församlad publik
som behöves av aftnens stjärna.

476

68 J. 68

En bygga där lägges ja tri ören än
besinnen, det, gästa i baten.

En kallfard jag eljer i skenen i fan
och det bli deseri uppe baten.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Uppmärksam kan ja än
på kaffliten aldrig komma en anlagd
dansstena. Men dansade ja gräset.
En än komma till kaffliten måste
men ören en bick och ören denna ledde
di blott en smal spång. Härja syftas
sista veison.

476
Uppst. efter Fredrika Nyström

N. Rönner 76 i
år Albert Nilsson

69 69

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV
1927.

Register.

John. Lissning med nöter.
" Katta kransar.
" Kinesisk dricka
" Låna värme
" Napoleons gres
" Vatten giv
En vis om Nera Rönner och
Whiskyen vid Hönshall.

476

LUNDS UNIVERSITET'S
FOLKMINNESARKIV

Gustas Niemi

Nyby; Bosjöhösten.

476
Uppf. efter Gustav Nilsson Nyby
Bosjöklöster 84 a 70
av Albert Nilsson 1927 70

Registret.

Bäckahäst f. sjöarna, jagas hundar
Bäl.

Midsummer, på Bosjöklöster

Lit Hans väl, kung Ringsjön

Milli-Jensen o Sjörädd

Rida Staffan

Samfundet, örn Ringsjön

Lise Kärran

Lidl, Hön o tundra böns

Tu koren.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Uppgt. efter Gustav Nilsson ⁴⁷⁶ Nyby Bosjökloster, 18 år 71

av Albert Nilsson

1927.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Bäckskäddan i sjön

Jagen hunder

På Klostet (Bosjöklöster)
hade dom ju en väldig massa fina
hunder. Å det var konstigt, men
ibland på krällarna så kunde jag
möta dom då dom kom drivandes
nere i sjön allt vad dom kunde.
Men så blev det var så för dom
iväg igen å gnista å släta
svansen mellan benen precis
som om där hade varit något
efter dom.

Coppt. efter Gules Nilsson 476
Nyby Björkholmen

72 72

Ar Albert Nilsson

1927

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Bäl efter döda

Bäl.

Bäl vid fullöften har
punnits en bäl efter en, som slagit
ihjäl sig här. Alda som gick
föbi det skulle kasta ankingen
en sten eller en kist på bälst
armars skulle det hända dem något
farligt.

476

Appi. efter Gustav Nilsson Nyby

Bosjöhösten 84. år

Ar. Albert Nilsson

1927.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIVET

73 73

Midsommara på Bosjöhösten

Midsommara

Midsommaraften samlades
 alla gårdens folk framme vid
 gården och där hade man rent en
 majstäng. Det var en vanlig enkel
 stäng med en träståle, klädd med
 blommor och gräs. Sedan dansade
 man hela natten.

Ph.

Arcta h.d.

Karum b.n

476

Uppst. efter Gustav Nilsson Nyby

Bosjöklostet

ao Albin Nilsson

14 år

1927

LUNDS UNIVERSITETS

FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

S:t Hans bål

S:t Hans bål

S:t Hans bål brukades
för tändas runt om Ringviken
om midsommara och då samlades
både gamla och unga där. Dans
eller lekas friskom inte då. G
heller midsommarafton. Det var
endast ett sätt att samla på
midsommaraftonen.

p. m.

(m. 2)

74 74

476

Uppf. efter Gustav Nilsson Nyberg
 Bosjökloster 84 år.
 Ar. Albert Nilsson 1927.

75 75

Mölle-Jensen och Gjöræd

Mölle-Jensen och
 Gjöræd

Mölle-Jensen från Lundåker
 talade om för mej, att en gång skulle
 han fara utåt stället. Och när han
 kom till Bosjökloster så var där sådan
 storm, så man vågade sig inte ut
 med prämen utan han måtte stanna
 i ett hus där över natten.

Han gick in och hade sig,
 Men han vänta för på, att han skulle
 få besök av Gjöræd. När han så hade
 legat lite så var det nött, som kallt sånt
 väsen utanför. Men han gick ut, så det
 kom inte igen den natten åtminstone. För
 han kunde sånt där, den gatten.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

476
Uppst. efter Gustaf Nilsson Nyby
Bosjöklostet 89. år

76 76

Ar Albert Nilsson. 1927.

Rida Staffan.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Rida Staffan.

Ungefär en fem år
innan min tid brukade
drängarna på Bosjöklostet alltid
gå två och två hästarna och
rida Staffan.

Vissa, som dom sjöng
minns jag likväl inte.

476

Uppf. efter Gustav Nilsson Nyberg

77 77

Bosjökloster

av Albert Nilsson

1827.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSamfundet, Prämn vid "klostet" Samfundet

För fanns ingen präst
vid Bosjökloster utan endast
en präst, som stannade över. Och de
fick man alltid betala 6 eller
12 öre för att komma över.
Endast kyrkofolket fick att
betala.

476

78

1.

Uppst. efter Gustav Nilsson Myby

78

Borjälösten

84 is

Ar. Albert Nilsson

1927

Sista kärran.

Sista kärran

^{lörän} De sista "negerna" bundades
 ihop till en lång räcka, som
 alltid lades bak i lasset. Ibland
 var bunden så den att två stycken
 måste hjälpas åt, så ja opp den
 i lasset. När man sen kom hem
 på gården skulle alltid hushen
 sticka opp fram innan av lasset
 och en, som var hemma på gården,
 utan att följa med ut på åkeren
 skulle "sticka opp" bakändan. När
 han så såg som det var inte
 kunde ja loss när "neg", fick den

476

79

79
2.

andra roligt åt honom följdes. Den
den "negen" lades bara i för att driva
med honom.

Anm. Att den sista kärren haft
något särskilt namn tycks inte
ha förekommit.]

476

80 80

Uppf. efter Gustav Nilsson Myrby

Borjälvssten

84 år

Av Albert Nilsson

1927.

Siddon.LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Siddon

Hör siddes på Tolinenen

Hör

Bruna bönor skulle man
sitta på Bedadain (Blonda)

Bruna bönor.

Skane

Frostla, hsl

Hona Pönnu bön

476

Uppf. efter Gustav Nilsson Nyberg
Borjesholmen 84 år

8 / 81

Fa haven.

Fa haven

När man hade en liten
bit igen på åren, så började
man bygga runt omkring och
så skred man och skogade och
kom till så förfärligt så,
men det var bara rent skog.